

Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyinin İQTİSADI İSLAHATLAR ELMİ TƏDQIQAT İNSTİTUTUNA RƏHBƏRLİK ETMİŞ DİREKTORLAR

Prof., i.e.n. Rasim HƏSƏNOV
(1996-2002-ci illər)

Rasim Tapdıq oğlu Həsənov 1955-ci il iyul ayının 9-da Bərdə rayonunun Kətəlparaq kəndində anadan olmuşdur. 1977-ci ildə Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunu bitirərək Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının Kibernetika İnstitutunun “Makroiqtisadi sistemlərin optimallaşdırılması” laboratoriyasında əmək fəaliyyətinə başlamışdır. 1988-ci ilin oktyabr ayınadək həmin institutda mühəndis və elmi işçi vəzifələrində çalışmış, 1980-1984-cü illərdə Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının aspiranturasında oxumuş, 1985-ci ildə “Yeni təsərrüfatçılıq şəraitində kənd təsərrüfatı müəssisəsi fəaliyyətinin modelləşdirilməsi” mövzusunda namizədlik dissertasiyası müdafiə etmişdir. 1998-ci ildə İqtisadiyyat Nazirliyi Koordinasiyanın üzvü, Azərbaycan Respublikası EA-nın “İqtisadiyyat” jurnalının, “İqtisadiyyat və Audit” jurnalının, “İqtisadiyyat” qəzetinin redaksiya heyətinin üzvü, “EKO” təşkilatında Azərbaycanın Milli koordinatoru, DETK nəzdində “İqtisadiyyat” problem şurasının sədr müavini, Bakı Dövlət Universiteti, Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti və Azərbaycan Kənd təsərrüfatının İqtisadiyyatı və Təşkili Elmi Tədqiqat İnstitutu elmi şuralarının üzvü, Hesablama Palatasında şöbə müdiri və Palata Aparatının rəhbəri olmuşdur. Hazırda Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin professoru kimi fəaliyyət göstərir. Azərbaycan Respublikasının Əməkdar müəllimidir.

R.Həsənov 1988-1994-cü illərdə Azərbaycan SSR Dövlət Plan Komitəsinin Elmi Tədqiqat İqtisadiyyat İnstitutunun Elmi katibi və

1989-cu ildən isə eyni zamanda, həmin institutun “Xarici iqtisadi əlaqələr” elmi şöbəsinin müdiri vəzifələrində çalışmışdır. 1990-cı ildə SSRİ AAK qərarı ilə ona “baş elmi işçi” elmi adı verilmişdir. 1994-cü ilin may ayında, R.Həsənov İqtisadiyyat Nazirliyi kollegiyasının qərarı ilə, Elmi Tədqiqat İqtisadiyyat İnstitutunun bazasında yaradılmış İqtisadiyyat Nazirliyinin İqtisadi İslahatlar Mərkəzinin direktor müavini təyin olunmuş, 1995-ci ilin sentyabr ayından 1996-cı ilin aprel ayınadək isə İqtisadi İslahatlar Mərkəzinin direktoru vəzifəsini icra etmişdir. 1996-cı ilin aprel ayında o, İqtisadiyyat Nazirliyi kollegiyasının qərarı ilə həmin Mərkəzin direktoru vəzifəsinə təyin olunmuşdur. 1999-2001-ci illərdə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı ilə, İqtisadiyyat Nazirliyinin kollegiyasının üzvü olmuşdur.

2002-2008-ci illərdə R.Həsənov Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasında şöbə müdiri və Palata Aparatının rəhbəri vəzifələrində işləmişdir. O, 2008-ci ildən Dövlət İqtisad Universitetində çalışır. “Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər” kafedrasının professoru, 2009-cu ilin oktyabr ayından isə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı ilə Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti nəzdində yeni yaradılmış İqtisadi Araşdırmalar Elmi Tədqiqat İnstitutunun direktorudur.

R.Həsənov 1983-1991-ci illərdə keçmiş SSRİ məkanında keçirilmiş müxtəlif elmi konfrans və simpoziumlarda, 1997-2013-cü illərdə isə Azərbaycan Respublikasının müxtəlif nümayəndə heyətlərinin

tərkibində, dəfələrlə ÇXR, Polşa, Rusiya, Avstraliya, Hollandiya, Türkiyə, Yunanıstan, Qazaxıstan, İran, Qırğızıstan, Ukrayna və s. kimi ölkələrdə keçirilmiş beynəlxalq görüşlər, elmi konfrans və simpoziumlarda fəal iştirak etmişdir.

1999-2003-cü illərdə İqtisadi Əməkdaşlıq təşkilatında (ECO) İqtisadi tədqiqatlar üzrə Azərbaycanın Milli Koordinatoru, Azərbaycan Respublikası Dövlət Elm və Texnika komitəsi yanında “İqtisadiyyat” problem Şurasının sədr müavini olmuşdur. R.Həsənov 2003-cü ildə “Azərbaycan iqtisadiyyatının islahatlaşdırılması və dünya təsərrüfat sistemində inteqrasiyası problemləri” mövzusunda, iqtisad elmləri doktoru alimlik dərəcəsi almaq üçün dissertasiya müdafiə etmişdir. O, 200-dən artıq elmi əsərin, o cümlədən 8 monoqrafiya və dərs vəsaitinin müəllifi və həmmüəllifidir. 50-dən çox elmi əsəri xarici ölkələrdə dərc olunmuşdur. R.Həsənovun elmi rəhbərliyi ilə indiyədək 10 nəfər iqtisad elmləri namizədi alimlik dərəcəsi almışdır. Hazırda o, 12 nəfər aspirant və dissertantın elmi rəhbəridir.

R.Həsənov 2009-cu ildən professor, 2010-cu ildən isə Azərbaycan Mühəndislik Akademiyasının (AMA) müxbir üzvüdür. O, 1985-ci ildən indiyədək ölkəmizin bir sıra nüfuzlu ali məktəblərində əvəzçiliklə dərs aparmış, 2006-cı ildən isə Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin professorudur. O, Azərbaycan Auditorlar Palatasının nəşr etdirdiyi “İqtisadiyyat və audit”, AMEA “Xəbərləri (iqtisadiyyat)”, “Audit”, “İqtisadi inkişaf” elmi jurnallarının redaksiya şurasının üzvü olmuşdur. Hazırda, “İqtisadi nəzəriyyə və praktika” (ADİU, ingilis dilində) və “İnformasiya cəmiyyəti” (AMEA İTİ) jurnallarının, həmçinin Moskvada nəşr olunan Beynəlxalq elmi-iqtisadi jurnalının redaksiya şurasının üzvü, ADİU-də nəşr olunan “Geoiqtisadiyyat” jurnalının baş redaktorunun müavini, Dəfələrlə müxtəlif universitetlərdə yaradılmış Elmi və İxtisaslaşdırılmış Müdafiə Şuralarının üzvü olmuşdur. 2011-ci ildən ADİU yanında İqtisadi Araşdırmalar ETİ nəzdində yaradılmış, 3 ixtisas üzrə D.02.052 doktorluq Dissertasiya Şurasının Sədridir.

R.Həsənovun elmi-tədqiqat dairəsi kifayət qədər genişdir. Elmi-tədqiqatlara iqtisadi proseslərin modelləşdirilməsi, iqtisadi məsələlərin həllində riyazi üsulların və kompüter texnologiyalarının tətbiqi ilə başlayan R.Həsənov Azərbaycanda xarici iqtisadi əlaqələrin elmi-tədqiqatları ilə məşğul olan ilk elmi şöbəni yaratmış (1989-cu il) və ona 1996-cı ilədək bilavasitə rəhbərlik etmişdir. Azərbaycan SSR Dövlət

Plan Komitəsi yanında Elmi Tədqiqat İqtisadiyyat İnstitutunda və daha sonra İqtisadi İslahatlar Mərkəzində çalışarkən o, ölkə iqtisadiyyatının fundamental təcrübi məsələləri ilə bilavasitə məşğul olmuş, makroiqtisadi problemlər və bir sıra digər istiqamətlər üzrə tədqiqatlara rəhbərlik etmişdir. İqtisadi İslahatlar Mərkəzinin direktoru olduğu 7 ilə yaxın müddətdə isə dəfələrlə müxtəlif yuxarı və mərkəzi dövlət orqanlarında hazırlanan iqtisadi xarakterli sənədlərin, proqram və qanun layihələrinin hazırlanmasında fəal və əsas iştirakçılardan biri olmuşdur. Direktor olduğu dövrdə bilavasitə R.Həsənovun iştirakı və rəhbərliyi ilə İqtisadi İslahatlar Mərkəzində aparılmış elmi-tədqiqatların nəticələri Milli Məclisdə qəbul olunan qanunların, ölkə iqtisadiyyatının islahatlaşdırılması strategiyası və müxtəlif müvafiq sahə proqramlarının hazırlanmasında geniş istifadə olunmuşdur.

R.Həsənovun təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə 2000-ci ildən İqtisadi İslahatlar Mərkəzinin illik Elmi əsərləri toplusu “Azərbaycanda iqtisadi islahatların həyata keçirilməsi xüsusiyyətləri və problemləri” kollektiv monoqrafiya şəklində nəşri başlanmışdır. R.Həsənovun elmi fəaliyyətində iqtisadi problemlərin tədqiqi həmişə nəzəri-fundamental müstəvi ilə yanaşı, praktiki müstəvidə də aparılmışdır. Dövlət idarəetmə orqanlarının direktiv tapşırıqları ilə yanaşı elmi sifarişlərin qrant müsabiqələri əsasında yerinə yetirilməsində fəal iştirak etmişdir. 1998-2000-ci illərdə onun rəhbərliyi ilə İqtisadi İslahatlar Mərkəzində formalaşmış tədqiqatçılar kollektivi, Akademik A.X. Mirzəcanzadənin təklifi ilə Dövlət Elm və Texnika komitəsinin keçirdiyi müsabiqələrdə iştirak edərək qalib olmuş və “Azərbaycan Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafının bazar modelinin konseptual əsaslarının formalaşdırılması” və “Sosial-iqtisadi inkişafda dövrülük və təbiət hadisələrinin təsirinin qiymətləndirilməsi” mövzularında qrant tədqiqatlarının aparılmasına nail olmuşdur.

1998-ci ildə Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyi və Dövlət Elm və Texnika komitəsinin birgə qərarı ilə R.Həsənovun əsas icraçısı olduğu “Azərbaycan Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafının bazar modelinin konseptual əsasları” bəyənilərək, istifadə olunmaq üçün direktiv Dövlət orqanlarına göndərilmiş və ayrıca kitab kimi nəşri tövsiyə edilərək, nəşr olunmuşdur. Onun təşkilatçılığı ilə İqtisadi İslahatlar Mərkəzində ayrı-ayrı dövlət mərkəzi idarəetmə orqanlarının sifarişi ilə iqtisadi islahatların və bütövlükdə iqtisadi inkişafın mühüm istiqamətləri və problemi üzrə fundamental tədqiqatların aparılması ilə yanaşı, geniş

elmi müzakirələr təşkil edilmişdir. Bu dövrdə R.Həsənovun, ölkəmizin aktual iqtisadi problemləri, iqtisadi inkişafımızın uğurları və perspektivləri haqqında ölkədə və xaricdə nüfuzlu elmi nəşrlərdə iri həcmli məqalələri çap olunmuşdur. Bu sırada AMEA Xəbərləri, “İqtisadiyyat: nəzəriyyə və təcrübə”, “Neft təsərrüfatı”, “Elm və texnika yenilikləri”, “İqtisadiyyat və audit” və s. kimi yerli jurnallarla yanaşı, “Cəmiyyət və İqtisadiyyat”, “Regional iqtisadiyyatın problemləri”, “Postsosialist cəmiyyətində sosial siyasət, vəzifələr, ziddiyyətlər, mexanizmlər” (Elm, kollektiv monoqrafiya, 2001-ci il), Mərkəzi Asiya və Qafqaz, Qafqaz və Qloballaşma (İsveç) və s. kimi nəşrləri qeyd etmək olar.

Azərbaycan Respublikası Hesablama palatasında işlədiyi dövrdə də R.Həsənov fəal elmi fəaliyyətdən kənar qalmamışdır. Bu dövrdə o, ölkəmizin uğurlu iqtisadi inkişafının bilavasitə nəticəsi kimi, makroiqtisadi siyasətin yeni və aktual problemləri, o cümlədən maliyyə siyasəti və dövlət maliyyə nəzarətinin ölkəmiz üçün yeni hesab oluna biləcək məsələlərinin tədqiqi sahəsində fəaliyyətini cəmləndirmişdir. Hazırda onun elmi rəhbərliyi ilə ADİU yanında İqtisadi Araşdırmalar Elmi Tədqiqat İnstitutunda Azərbaycan iqtisadiyyatının aktual problemləri, milli iqtisadi siyasətin formalaşdırılması, həmçinin makroiqtisadi tənzimləmə və dövlətin iqtisadi idarəetmə sisteminin təkmilləşdirilməsi, sosial və regional inkişafın sürətləndirilməsi, dünya iqtisadiyyatının çağdaş inkişaf meyilləri və Azərbaycanın geoiqtisadi əlaqələrinin qiymətləndirilməsi, ölkədə informasiya texnologiyalarının inkişafı və innovasiyalı iqtisadiyyatın formalaşdırılması problemləri, ictimai seçimin iqtisadi əsaslarının qiymətləndirilməsi yönündə elmi araşdırmalar aparılmaqdadır.

Son dövrlərdə professor R.Həsənovun əsas elmi fəaliyyət istiqamətini Azərbaycan iqtisadiyyatının makroiqtisadi problemləri, o cümlədən iqtisadi siyasətin aktual məsələləri, dövlət iqtisadi idarəetmə

mexanizminin fəaliyyəti, dövlət vəsaitlərindən istifadənin səmərəliliyi və nəticəliliyinin yüksəldilməsi, maliyyə - büdcə siyasəti və maliyyə nəzarəti mexanizminin təkmilləşdirilməsi, iqtisadi təhlükəsizliyin aktual problemləri, Azərbaycan iqtisadiyyatının dünya təsərrüfat sistemində inteqrasiyası və geo iqtisadi əlaqələrin inkişafı, qloballaşma və dünya təsərrüfat konyukturasının Azərbaycan iqtisadiyyatına təsirinin qiymətləndirilməsi və s. kimi mühüm problemlər təşkil edir. 2010-cu ildən fəaliyyətə başlayan Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Elmin inkişaf fondunun iqtisadiyyat elmi sahəsində ilk qrantını məhz R.Həsənovun rəhbərlik etdiyi tədqiqatçılar qrupu almışdır. İnkişaf edən iqtisadiyyat üçün aktual olan bir mövzuda – “Azərbaycanda dayanıqlı iqtisadi inkişafın təmin edilməsində fiskal və monetar siyasətin əlaqələndirilməsi mexanizminin qiymətləndirilməsi və onun təkmilləşdirilməsi istiqamətlərinin müəyyənəşdirilməsi” mövzusu üzrə qrant layihəsi 2011-ci ildə yerinə yetirilmişdir. 2011-2012-ci illərdə prof. R.Həsənovun rəhbərliyi ilə daha iki mövzu üzrə qrant tədqiqatları aparılmışdır. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı ilə “Azərbaycan Respublikasında regional sosial-iqtisadi inkişaf proqramlarının nəticələrinin diaqnostikası və regional iqtisadi inkişaf modelinin formalaşdırılması” (2011) və “Azərbaycanda aqrar sektorun inkişafının dövlət tərəfindən stimullaşdırılması mexanizminin qiymətləndirilməsi və onun təkmilləşdirilməsinə dair təklif və tövsiyələrin hazırlanması” (2012) mövzularında tədqiqat işlərinin nəticələri Dövlət orqanlarında istifadə üçün qəbul edilmişdir.

Bacarıqlı elm təşkilatçısı olan R.Həsənov daima axtarışda olan və məhsuldar elmi fəaliyyəti ilə fərqlənən alim kimi, həmkarları arasında da böyük nüfuza malikdir.

